

Andrejeva könyve abban különbözik a többitől, hogy nem nyelvoktatási célokat tűz ki, hanem a valóságos, gyakorlati tenni-valók apró részleteit hozza áttekinthető módon nyelvi és szövegszerkesztési közelségbe. Jó segítője lehet ezáltal egy közgazdasági szótár és szöveggyűjtemény társaságában a megújuló profilú orosz nyelvoktatásban mind a szakmailag orientált középfokú, mind a nyelvtanárképzés mellett új irányú specializációt is kínáló felsőfokú intézményekben.

Mivel a magyar ügyintézőnek elsődleges feladata a magyar vállalatvezetés ügyiratainak oroszra való átültetése, szólnunk kell, még ha jelzés szintjén is, a fordításelméleti szakirodalom, a fordítás-technikai átváltási műveletek fontosságáról. Az ügyintézésnek ez a formája az írásbeli kommunikáció világszerte hatalmas teret hódító területéhez tartozik, amelynek gyorsaságát a számítógépes levelezés, a fax már nem teszi a postaforgalom függvényévé. Mindezek tükrében indokolt felhívni a beszélt nyelvi kommunikatív nyelvoktatás módszereit jól ismerő nyelvtanár kollégák figyelmét az írásbeli kommunikáció fentebb ismertetett válfaja oktatásának fontosságára már a középiskolás korosztály körében is.

Cs. Jónás Erzsébet

Dermot Murphy és Janelle Cooper

Getting the Message

A Reading Course for Schools

Cambridge University Press, Cambridge, 1995

A Cambridge University Press háromkötetes tankönyvsorozata elsősorban általános iskola felső tagozatában és fiatal gimnazista osztályokban használható olvasókönyv. A három könyvet kazetták és tanári kézikönyv egészíti ki.

Minden kötet tíz önálló témát dolgoz fel. Kiválasztásukkor a szerzők tekintettel voltak a „teenager”-ek széles és szerteágazó érdeklődésére és nyelvi igényeire.

Így hírt kapunk különböző érdekes sporteseményekről, felfedezésekről, rejtélyes történetekről, kalandokról, divatirányzatokról, valamint a második és a harmadik kötetben olyan, az emberiséget érintő nagy kérdésekről is, mint a bűnözés, az ökológia, a világ szegényei és az emberiség jövője.

Mivel a *Getting the Message* három kötetben jelent meg, nem feltétlenül kell minden darabját végigtanítani: a tanár csoportja tudása alapján választhat. Az egyes kötetekből szintén kihagyhatunk egy-egy olvasmányt, ha úgy látjuk, hogy csoportunk egyáltalán nem érdeklődik az adott téma iránt.

Eltérően a hagyományosabb olvasmány-gyűjteményektől, a szövegek nem állnak önmagukban: arra az olvasás-elméleti felismerésre építve, hogy minél több ponton kapcsolódunk egy-egy témához, annál szívesebben és könnyebben fogadjunk el vele kapcsolatos újabb információkat, a fejezeteket mindig gazdag bevezetés előzi meg, aktivizálva a terület legfontosabb szókincsét, és az olvasandó tartalomra hangolva a befogadót.

A szöveg után tartalmas feldolgozás következik, amikor a szerzők igyekeznek az olvasmányt nyelvi és tartalmilag minél teljesebben kiaknázni. A kötött szókincsfejlesztő gyakorlatok után általában szabadabb megbeszélésre váró, a diákokat személyesen érintő kérdések szerepelnek, amelyeket párban vagy kisebb csoportban vitathatnak meg. A fejezet végén többnyire olyan feladat is található, amelyet otthoni írásbeli munkára adhatunk.

A könyvsorozat valódi újdonsága, hogy tudatos olvasáskészség-fejlesztést végez, azaz rávezető kérdésekkel segíti a diákot a gyorsabb, hatásosabb, okosabb olvasás elsajátításához. A diákok anyanyelvi képességeit is fejleszti ezáltal, hogy megtanítja: különböző szövegeket különböző céllal, és ennek megfelelően különböző taktikával olvasunk, és sok-sok olyan ötletet ad, amellyel a szöveg nehezen érthető részletei megfejthetővé, értelmezhetővé válnak.

A tudatos olvasásfejlesztés emlékezte-

tő pontjai a kötetek végén összefoglaló táblázatban is megjelennek.

A tankönyvek használatát sok szép illusztráció és világos szerkesztés teszi kellemesebbé.

Mindezek alapján a *Getting the Message* valódi hiánypótló tankönyv, amelyet mind a diákok, mind a tanárok örömmel forgathatnak.

Timár Eszter

SZOFTVER-KRITIKA

The New Grolier Multimedia Encyclopedia

v6.03, Windows

Grolier Electronic Publishing, Inc.

Sherman Turnpike

Danbury, CT 06814-0023

Angol nyelvű multimédia lexikon, IBM PC-re. A *Grolier's Academic American Encyclopedia* teljes szöveganyaga, audiovizuális mellékletekkel. A hatodik kiadás terjedelme 1 CD (közel 670 Mb).

Tartalmát tekintve a *New Grolier Multimedia Encyclopedia* (a továbbiakban *NGME*) olyan általános lexikon, mely az egyetemes kultúráról igyekszik átfogó képet adni. A szöveges adatállományt térképek, képek, hangeffektusok, zenei válogatások, animációk, filmek és prezentációk egészítik ki. Az *NGME* a hagyományos értelemben vett lexikon számítógépes megfelelője, mely a szócikkek megszokott, betűrendes elhelyezésén túl újszerű struktúrákkal segíti az információ-szerzést.

A program felhasználói felülete jól áttekinthető grafikus rendszer, amely megfelel a Windows hagyományainak. A program használata az egér kezelésén kívül semmilyen különleges ismeretet nem igényel. Az adatok különböző csoportjait a menüpontokat helyettesítő gombokra való egyszeri kattintással érhetjük el. Néhány példa a 11 kategória közül:

Szókeresés

Egy adott szócikket önálló szóként vagy szókapcsolat részeként is kereshetünk. Egy önálló szócikk kikeresése (*Word Search*),

kétszeres sebességű CD-ROM meghajtóval (gyorsító tár nélkül) legfeljebb három másodpercet vesz igénybe. Az „olasz [és] irodalom [de nem] Risorgimento” szókapcsolatot öt másodperc alatt találja meg a program (110 cikkben fordul elő ez a szerkezet). A kereső panelben a keresés leszűkíthető például a képaláírásokra, a cikkekhez tartozó bibliográfiákra, megadható a szókapcsolat elemeinek egymáshoz viszonyított távolsága egy bekezdésen vagy teljes cikkben belül is.

Tudás-fák

A szócikkek nagy része úgynevezett tudás-fák (*Knowledge Tree*) segítségével is kikereshető. Az azonos tudományterülethez tartozó fogalmakat egy képzeletbeli fa törzséből kiinduló, egyre vékonyodó ágak reprezentálják, lépésenként haladva az általánostól a konkrét felé. A tudás fái a „művészetek”, „földrajz”, „történelem”, „tudomány”, „társadalom” és „technika” elnevezésű kategóriák. Ezek mindegyike olyan hierarchiát takar, melyben meghatározott alárendelések mentén, a fogalomkör szűkítésével jutunk el a keresett szóig. Így például, a „történelem” kategória alatt „Európa” – „Országok” – „Magyarország” – „Uralkodók” vonalon találjuk meg „Mária Teréziát”.

Idővonal

Az idővonal (*Timeline*) kronológiai áttekintést ad a civilizáció egészéről, i. e. 40 000-től i. sz. 1993-ig. Az egyetemes jellegű áttekintés 5544 eseményt tartalmaz, melyben helyet kap például a ma-